

המדברת עם אבנים

סטוארט באום
ציורים זוא באום

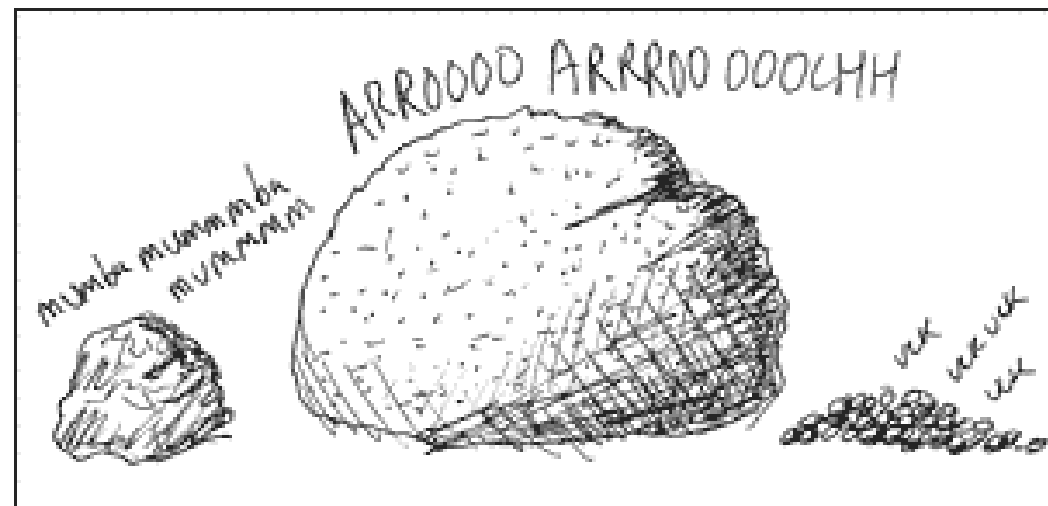
לפני זמן לא רב ובמקום לא רחוק מכאן חיה ילדה שידעה לדבר עם אבנים. שמה היה לוסי. הייתי רוצה לספר ששם משפחתה היה אבן או סלע, אבל זה לא היה כך. שם משפחתה היה כץ. כשלוסי הייתה צעירה מאוד, חשבה שכל אחד יודע לדבר עם אבנים, אבל כשהגיעה לגיל הגן הבינה שהיא היחידה שיכולה.

יום אחד המורה ביקשה שכל ילד יספר משהו מיוחד על עצמו. ילד אחד סיפר שיש לו יבלת על הבוהן השמאלית, שהיה אמנם נכון, אבל אף אחד לא חשב שזה משהו מיוחד. ילד אחר אמר שהוא יודע לשרוק דרך האף וכולם חשבו שזה משהו מפליא, למרות שצריך היה לשבת מאוד בשקט כדי לשמוע זאת.

לוסי סיפרה לילדים שהיא יודעת לדבר עם אבנים.

הילדים צחקו וגלגלו עיניים והמורה אמרה שזה באמת משהו מיוחד אם זה אמת. ילד אחד, אפילו לא מבין הידידים של לוסי, שאל "ומה אומרות האבנים?" ולוסי ענתה "שום דבר מיוחד. רק איפה שהם היו קודם ולפעמים מה הם ראו לפני הרבה, הרבה זמן." ורוב הילדים שכחו כבר על הכשרון המיוחד של לוסי, כאשר הגיע תורם לספר על הדברים המיוחדים שלהם. בהפסקה, גרנט, הילד הגס ביותר שבכל הכיתה, הרים אבן שמצא ושאל "הי, המדברת עם אבנים, מה מספרת האבן הזו?" לוסי הקשיבה, אבל לפני שיכלה לשמוע מה היה לאבן לומר, גרנט כבר זרק אותה. "איזה שטויות" אמר. אבל למעשה זה היה כך: לוסי לא דיברה אל האבנים כי הן לא היו מעונינות במיוחד לשמוע מה יש לה לומר, אבל הן סיפרו לה דברים, כאשר עברה לידן. דברים כמו: "פעם חיו כאן אינדיאנים" או

"הייתי רחוק, רחוק מאוד עד שקרחון הביא אותי לכאן. זה היה לפני הרבה זמן עבור האנשים, אבל לא כל כך מזמן בשבילי."

או

"פעם הייתי חלק של הר."

הן לא דיברו במילים, כפי שאתם ואני מדברים. זה היה דומה יותר כאילו הן היו מכניסות תמונות לראשה של לוסי, עם צלילים רכים, קצת צרודים. תמונה כמו של הר גדול ומקום ריק שהאבן הייתה בו קודם.

נכון, זה נשמע אולי מוזר, אבל יש הרבה דברים שנשמעים מוזר כשאומרים אותם בקול רם. למשל

כשאתה עובר ביער. אתה שומע ציוץ של ציפורים, רוח מרשרשת בעלים, שומעים זמזום של צרצרים או קרקור של צפרדעים. אם יש לך מזל תשמע גם את דפיקות טפ-טפ-טפ של נקר מרחוק. ומדי פעם רשרוש של סנאי או עכבר שדה או נחש העובר בין העלים שעל האדמה.

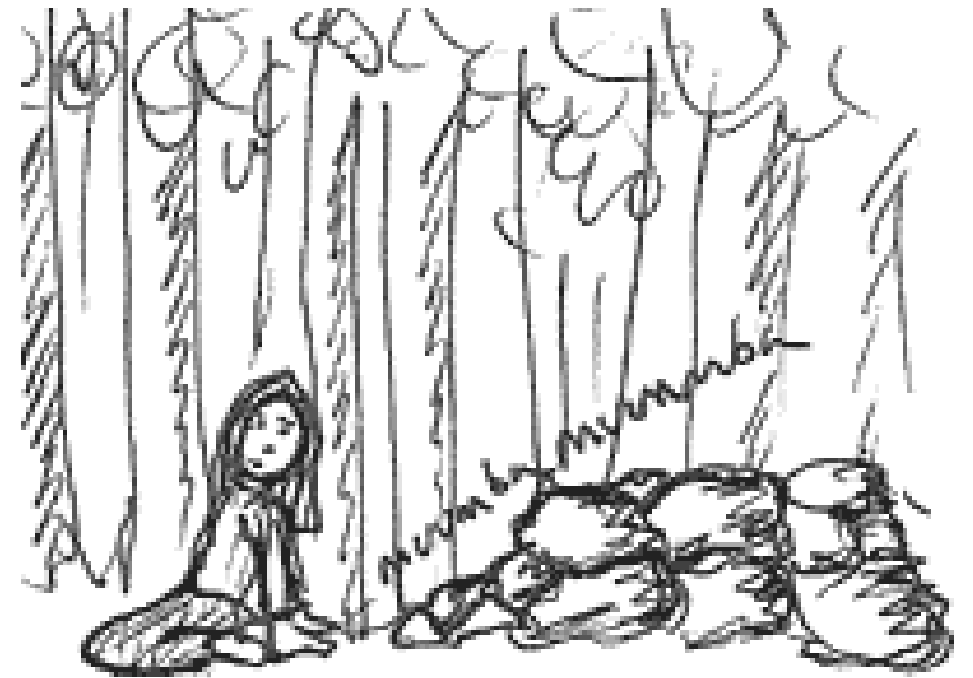
לוסי שומעת כל זה אך היא גם שומעת את הקול העמוק, השקט של קירות אבן "מומבהמומבהרום" ואת הצליל הדקיק "אוק-אוק-אוק" של החצץ שבשביל, ומדי פעם גם אנקה של סלע גדול מרחוק "ארוו-ארוו."

וכשהאבנים והסלעים מבינים שהיא שומעת אותם, הקולות שלהן נעשים חזקים יותר ותקיפים יותר. הם רוצים שהיא תשמע את הסיפור שלהם, כי רק אנשים מעטים יכולים לשמוע זאת.

הקול נעשה חזק יותר ויותר, ואילו הלכתם יחד עם לוסי דרך היערות, הייתם רואים שהיא מכסה את אוזניה בידיים, כאילו רעש גדול מפריע לה.

עכשיו כשהבנתם איך זה קורה, ואפילו אם תחשבו שהדבר לא חשוב כל כך, תדעו שלוסי שוכחת מהר

את הקולות האלה כמו ששוכחים את רשרוש העלים או ציוץ ציפורים. אבל אם היא מקשיבה בקפידה, היא לפעמים שומעת דבר מה חשוב. ועכשיו נחזור לסיפור עצמו.

יום אחד אבא של לוסי יצא אתה ועם אחיה הגדול למחנאות במדינה ויסקונסין. כאשר העמידו את האוהל שלהם סיפרה להם לוסי כי בעבר היו אינדיאנים לא רחוק משם. ואז שלושתם יצאו לחפש ראשי חצים של אינדיאנים. האח שלה מצא אחד. אבא מצא שניים. ולוסי מצאה ארבע-עשרה,

וגם את היפים ביותר. מספר שנים אחר כך כל הכיתה יצאה לסדנאות בטבע. זו הייתה קבוצה שונה מזו שבגן הילדים, אבל גרנט היה עוד שם. הם ישבו על האבנים סביב מדורה והקשיבו למורה שסיפרה על הסביבה. ובהפסקה גרנט קרא "הי, המדברת עם אבנים, האם הן כועסות שהאש מחממת אותן?" הוא צחק עד שהמורה אמרה לו להתנהג יפה. המורה הסבירה שהילדים נהגו לשרוף את כלי החרס באזור זה. האבנים סיפרו ללוסי איפה עדיין היו קבורים כלי חרס עתיקים. לוסי שאלה את המורה האם מותר להם לחפש כלי חרס, והמורה הסכימה, אך אמרה שאין לצפות שימצאו משהו. כולם חפרו במקומות שונים, אבל גרנט הלך עם לוסי וחפר קרוב אליה. הם מצאו כמה חרסים שבורים וגרנט מצא קערה קטנה, כמעט שלמה. למחרת גרנט בא ללוסי. הוא הביט סביב האם לא רואים אותו ושאל בקול שקט "את באמת מדברת עם אבנים?"

היא אמרה שכן.

"האם תוכלי למצוא לי עוד כלי חרס?"

היא משכה בכתפיה, אבל אז קראה בקול לכל

האבנים שבסביבה "יש כאן עוד כלי חרס?"

גרנט הביט סביב כדי לראות האם אבנים כלשהן

מדברות, אבל לא ראה ולא שמע כלום.

"יש עוד קצת תחת השיח הזה" אמרה לוסי.

וכשגרנט חפר שם, מצא כמה חרסים, שאחד מהם

היה צבוע בפסים שחורים וכתומים. הוא הכניס

אותם לכיס ולא דיבר יותר על כך.

עבר זמן.

אילו יכולתם לעוף, הייתם בוודאי רוצים ללמוד יותר

על ציפורים.

אילו יכולתם לנשום במים ולשחות בעומקים, הייתם

בוודאי רוצים לדעת יותר על דגים ואפילו על

כרישים.

לכן לא מפתיע שלוסי למדה הרבה על אבנים

וסלעים כשהייתה צעירה. היא גם התעניינה מאוד

בפירמידות מצריות, ואז שמעה על ארכיאולוג בשם

רגינלד פרוואי.

זה היה אחד הארכיאולוגים שחקרו את הפירמידות

במצריים. אך דבר אחד עשה אותו מיוחד עבור

לוסי. בהרצאות שלו נהג לומר "מה שצריך לחקור

במיוחד זו הדאגה של המצרים לאבנים. עושה

רושם שהם כיבדו את האבנים יותר מאשר כיבדו

את הפירמידות או את פרעה שלהם."

לוסי שמה לב לדברים אלה ורצתה מאוד לעזור

למר פרוואי. היא שמעה שהוא אמור להרצות

באוניברסיטה המקומית והיא החליטה לבוא

להרצאה.

תזכרו שמדובר כאן על ילדה בת תשע, שבאה

להרצאה מיוחדת עבור פרופסורים וסטודנטים.

ההרצאה הייתה משעממת. פרוואי הציג כמה

דוגמאות של אבנים ושל כלי עבודה באבן, ומרבית

ההרצאה הייתה רק דיבורים. הוא סיפר איך

המצרים סתתו את האבנים לרבועים ומאיזה

חומרים נעשו האבנים.

לוסי ידעה שהוא צודק לרוב, אבל לא לגמרי. ובמה

שלא הייתה בטוחה, האבנים סיפרו לה. אך היא לא

תיקנה את הטעויות שלו כי הן לא היו חשובות.

לבנה בצבע אפור סיפרה לה בדיוק מה שרצה לדעת פרוואי.

לוסי הביאה את האבן לפרואי ונתנה לו אותה. היא

לא שמה לב כלל שהיא מפריעה בשיחה. אבל אחרי רגע הוא שאל "מדוע הבאת לי את האבן?"

והיא ענתה פשוט "כי היא נעשתה במקום של דגם הפירמידה." והמשיכה לדבר, כאילו מציירת תמונה "כשאתה פונה אל

ההרים, בצד שמאל תראה שני גלים וביניהם ציפור לבנה, אינני יודעת מה שמה..

זה בבסיס של הגל בצד ימין. בתוך המשטח שם דשים תבואה.. אינני יודעת איך קוראים לזה."

מובן שכולם השתתקו כשהקשיבו ללוסי. כמה מהפרופסורים גיחכו והלכו משם. אחרים המשיכו

פרואי אמר שהמצרים נהגו לעשות פירמידות לדוגמה. הוא לקח אחד האבנים והסביר שהוא דגם מדויק, אבל מוקטן פי עשרים, של אבן אשר באחת הפירמידות מצריות הראשונות. הוא הסביר שהמצרים בנו דגמים כדי ללמוד איך לבנות את הפירמידות הגדולות, כמה אבן יידרש להם ובאיזה מידות.

הוא גם אמר שהם כנראה לא גמרו את הדגם ולקחו את מרבית האבנים ממנו למקום אחר. הוא גם אמר שברצונו למצוא את מקום הדגם. לדעתו שם ילמדו הארכיאולוגים יותר מאשר במקומות של הפירמידות עצמן.

אחרי ההרצאה, כשאנשים רבים ניגשו למר פרוואי, לוסי שאלה אותו האם תוכל להביט על דגמים של האבנים ועל הכלים. והוא אמר "כמובן" כאילו דיבר למבוגר ולא לילדה בת תשע. זה מצא חן בעיניה והיא החליטה לעזור לו למצוא את פירמידת הדגם. ואנו יודעים שהיא יכלה לעשות זאת. ובזמן

שפרואי דיבר עם הפרופסורים לוסי הקשיבה לדוגמאות של האבנים. ואחת מהן, אבן דמוית

לקרוא לזה "פירמידת הדגם של פרוואי". תוכלו להבין זאת.

תחשבו אולי שלוסי הצטרפה לפרוואי והייתה לארכאולוגית מפורסמת בעצמה. אבל זה לא קרה והדבר קיבל מהלך אחר.

כשלוסי הייתה בת שש-עשרה היא יצאה לחופשה עם הוריה בהרי קולורדו. ותוך טיול עם אבא שלה פתאום התחילה לשמוע רעשים, כאילו הרבה אנשים אומרים אותו דבר בבת אחת. הם

נשמעו כמו "קרקטוא". קרקטוא הוא הר געש באינדונזיה, שפרץ לפני כמאה שנה והרס מחצית האי. מחצית של מה שהיה פעם אי מונח עכשיו תחת פני הים.

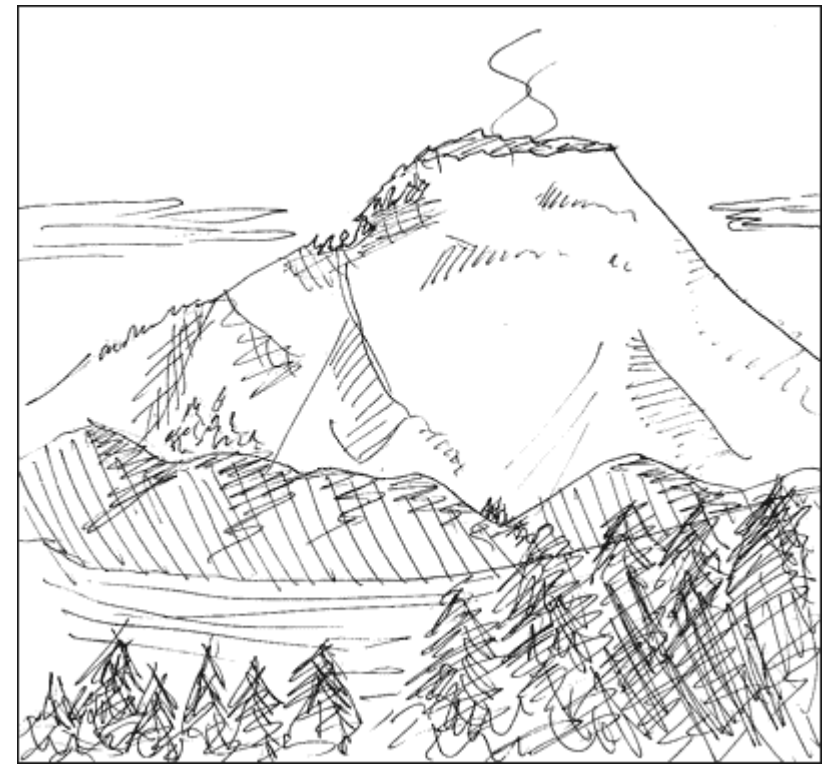

בשיחה שהופרעה, אבל פניו של פרוואי פתאום כאילו הביטו למרחק והוא אמר באיטיות "אני יודע על איזה מקום את מדברת." הוא לא שאל מאין היא יודעת.

לפרוואי לקח שש שנים עד שמצא את המקום, אבל מצא אותו בסוף. דגם הפירמידה היה כמעט בדיוק כפי שהוא תיאר זאת לעצמו, וכפי שאפשר להבין, הארכיאולוגים למדו הרבה מאוד על פירמידות הודות לגילוי זה שלו ושל לוסי. הוא קרא למקום הזה "דגם של לוסי", אבל הארכיאולוגים מעדיפים

אבל הסלעים סביב לוסי לא דיברו על קרקטוא
עצמו, אלא על הר געש אחר, שאמור היה להתפרץ
כמו קרקטוא. הר הגעש זה היה בקאיימבה,
באקוודור, בדרום אמריקה, בין קולומביה ופרו. הר
הגעש הזה כעס ורצה להתפרץ, או, כפי שדיברו
הסלעים "קרקטוא"

לוסי ידעה מה לעשות. היא עצרה באמצע שביל,
תפסה את אבא בחולצה ואמרה "אנו נוסעים
לאקוודור." והיא רק בת שש-עשרה.

זה היה לפני שלושים שנה, כשגם אני הייתי הרבה,
הרבה יותר צעיר, ואתם עוד לא נולדתם. לוסי,
כמובן, נסעה לאקוודור, לקאיימבה, וחיה על הר
הגעש.

כל בוקר היא הולכת ארבע קילומטר לעיירה קטנה
על צלע ההר ואוכלת את ארוחת הבוקר שלה של
ביזקוחוס, עוגיות קטנות עם גבינה מיוחדת. בדרך
היא מדברת עם הסלעים והם מאוד מרוצים
שמישהו יכול להבין אותם. וכל יום אחר הצהריים
היא עולה לפסגת ההר ומרגיעה את הר הגעש,
באומרה שהכל יהיה בסדר. אין צורך להתפרץ.
אלפי אנשים סומכים על כך.

זה מקום נהדר לחיות בו. שמש זורחת כמעת כל
הזמן ומגדלים שם פרחים צבעוניים. ובקצה של
העיירה נמצא מקום האהוב על לוסי: פונטיאצ'יל עם
שתי פירמידות קטנות. אחת לשמש ושנייה לירח.
שם היא יושבת וכותבת מכתבים וגלויית להוריה
ולאחיה וגם לרגינלד פרוואי. ומדי פעם שולחת גם
גלויה לחבר שלה מבית הספר, גרנט.
וגם כרגע היא יושבת ליד הפירמידות הקטנות

וכותבת גלויה:
מר פרוואי היקר!
מזג אוויר כאן נפלא. הר הגעש שקט. אני מצפה
לביקורך. אני בטוחה שתשמח לבקר את
הפירמידות הקטנות שלנו. גם הן תשמחנה
לביקורך.
בהוקרה
לוסי כץ, מדברת עם אבנים.